

**СИНЕРГЕТИЧНИЙ ПІДХІД У ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ МОТИВАЦІЇ ДО
НАВЧАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА**

**(Щюй Ге, аспірантка НПУ імені М. П. Драгоманова;
Глазунова І. К., канд. пед. наук, доцент)
НПУ імені М.П. Драгоманова, м. Київ, Україна**

В сучасних умовах соціально-суспільних змін перед педагогікою мистецтва постає проблема формування такої особистості педагога, який би не просто встигав за цими змінами, а зміг би стати провідником нових ідей у закладах середньої та вищої освіти. Синергетичний підхід є однією з методологічних основ, що спрямовують сучасні мистецько-педагогічні дослідження у русло еволюційного розвитку, направляють нову парадигму сучасної педагогіки мистецтва на розвиток креативності особистості.

Адже саме креативність і гнучкість мислення особистості забезпечить адаптацію до перманентної змінності, якою характеризується сучасний етап суспільного розвитку. З огляду на вищезазначене, можна стверджувати про стрімке зростання актуальності застосування синергетичного підходу до сучасних мистецько-педагогічних досліджень.

Проблематика синергетики й синергетичного підходу цікавила багатьох дослідників, зокрема, філософів і педагогів, серед яких: В. Андрущенко, В. Аршинов, В. Буданов, О. Вознюк, Н. Гузій, Є. Князева, І. Кудрявцев, С. Курдюмов, В. Кремень, Н. Сегеда, Л. Ткаченко, Є. Ямбург та ін.

Незважаючи на зростання наукового інтересу до цієї тематики, проблема синергетичного підходу в освіті і проблема педагогічної синергетики продовжують перебувати у стані наукового пошуку. Зокрема, недостатньо дослідженим є потенціал синергетичного підходу щодо розвитку мотиваційної сфери майбутніх педагогів-музикантів до навчальної діяльності у музично-педагогічних ЗВО загалом і їх навчально-виконавської діяльності у процесі інструментальної підготовки зокрема.

Такі вчені, як О. Вознюк, Є. Князева, М. Нещадим, Є. Пугачова, І. Сенновський, П. Третьяков та ін. наполягають на складності й багатогранності синергетичного підходу, що виявляється у сукупності характерних для нього специфічних категорій, серед яких: природна самоорганізація, самодетермінованість педагогічних об'єктів; нерівноважена динаміка, стан нестійкості; хаотичність процесів; відкритість (дисипатизм) педагогічних систем, їх саморозвиток, самодетермінізм; нелінійність, біфуркаційність освітніх процесів; імовірність, випадковість [2]. Так, О. Вознюк зазначає, що синергетичний підхід у педагогіці «... розкривається у нових способах структурування процесу навчання, оновлених методах викладання, що спираються на самостійну пізнавальну активність...» [2, с. 14].

Нерівноваженість динаміки, стан нестійкості, про які зазначають дослідники синергетичного підходу, є вельми характерними для процесу формування в студентів факультетів мистецтв педагогічних університетів мотивації до навчально-виконавської діяльності. Адже на мотиваційні утворення

– пізнавальні інтереси, художньо-естетичні потреби у галузі музичного виконавства, установку на отримання знань і умінь у цій галузі та готовність до їх ефективного застосування у подальшій фаховій діяльності – потужно впливають ті чи інші як цілеспрямовані, так і спонтанні зміни не тільки у навчальному середовищі, але й в оточуючому світі. Причому такі зміни, як правило, призводять до створення проблемних ситуацій вибору, здатність до розв'язання яких є надважливим завданням для майбутнього педагога.

Хаотичність процесу формування в майбутніх учителів музичного мистецтва мотивації до навчально-виконавської діяльності у контексті синергетичного підходу обумовлюється сукупністю власних цілеспрямованих бажань і спонтанних настроїв, а також наявністю як спеціально створених, так і несподівано з'явившихся в процесі навчання проблемних ситуацій із багатоваріантними шляхами їх розв'язання.

Таким чином, неврівноваженість динаміки, стан нестійкості характеризують сутність синергетичного підходу в якості важливого чинника створення проблемних ситуацій вибору, використання творчого потенціалу особистості для формування креативності мислення майбутніх фахівців-музикантів.

З огляду на вищезазначене, прогрес сучасного соціуму на основі синергетичного підходу пропонує мистецькій педагогіці сьогодення нову парадигму перманентного оновлення, що базується на властивій людському інтелекту здатності осмислювати дійсність, трансформувати її та вносити елемент новизни [1]. Отже, враховуючи те, що синергетичний підхід, спираючись на принципи розвитку складних еволюціонуючих систем здійснює стратегічну орієнтацію на творчий саморозвиток особистості, доцільно вважати цей підхід одною з фундаментальних основ сучасної методології педагогіки мистецтва.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андрущенко В.П. Філософічність освіти: теорія, методологія, практика / В.П. Андрущенко // Вища освіта України. – Київ: НПУ. 2008. – № 4 – С.10–18.
2. Вознюк О.В. Розвиток вітчизняної педагогічної думки: синергетичний підхід (друга половина XX століття). Навчально-методичний посібник / за ред. проф. П.Ю. Сауха. – Житомир: ЖДУ. 2008. – 128 с.